

Röntgenhoitajan ammatillinen osaaminen sädehoidossa

Pro Gradu, opinnäytetyö,
Itä-Suomen yliopisto
Nina Kekäle, TtM

MIKSI AIHE TÄRKEÄ?

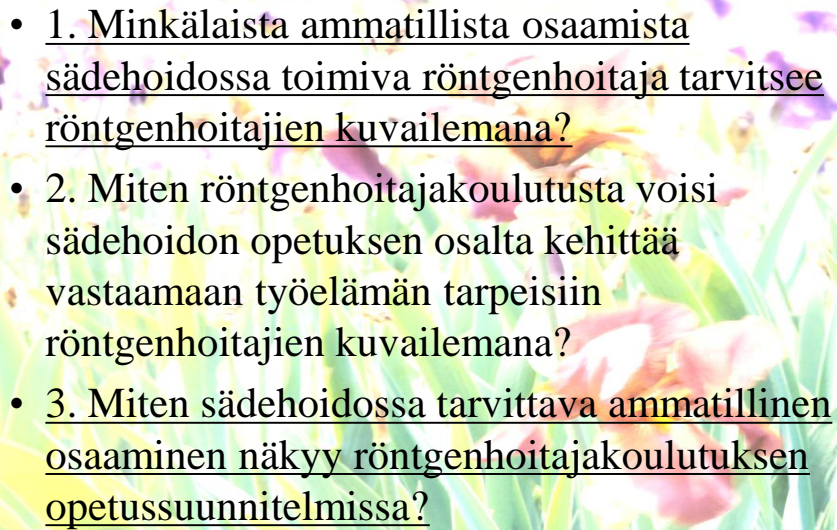
- Koulutuksen näkökulma: Opiskelijoilla on oikeus saada hyvää ja laadukasta koulutusta ja sellaista osaamista, joita työelämässä vaaditaan (AMK-laki)
- Terveystieteiden kehittämisnäkökulma: Potilaalla on oikeus laadukkaaseen hoitoon, jota voi antaa vain osaava henkilökunta

RÖNTGENHOITAJAKOULUTUS

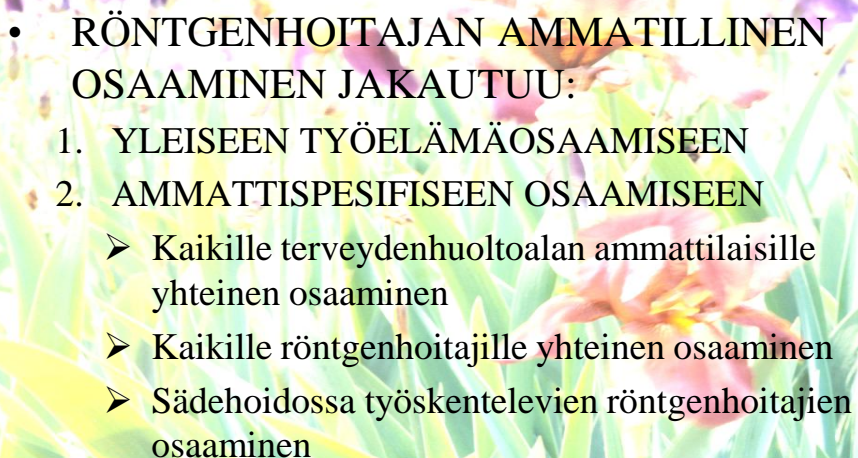
- Koulutus vaihtelee eri ammattikorkeakouluissa
- Koulutuksen sisältöä ei säädellä lailla
- Valtakunnalliset ohjeistukset (STM 2006) suhteellisen väljät, eivätkä sitovat
- Sädehoidon opetuksen määrissä suuria vaihteluita (OPS 2011), sädehoidon pakolliset opintojaksot vaihtelevat välillä 14-22 op
- Maksimissaan vapaavalintaiset huomioiden opintopisteitä sädehoidosta voi olla 32
- Ero 32op-14op = 18op (x27) = 486 työtuntia

TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

- Mukana kaksi Suomalaista keskussairaالاتasoista sädehoitoyksikköä
- Yksilöhaastattelut
- Yhteensä 9 röntgenhoitajaa
- Teemahaastattelu
- Sisällön analyysi
- Vastaukset kysymyksiin:

-
- 1. Minkäläistä ammatillista osaamista sädehoidossa toimiva röntgenhoitaja tarvitsee röntgenhoitajien kuvailemana?
 - 2. Miten röntgenhoitajakoulutusta voisi sädehoidon opetuksen osalta kehittää vastaamaan työelämän tarpeisiin röntgenhoitajien kuvailemana?
 - 3. Miten sädehoidossa tarvittava ammatillinen osaaminen näkyy röntgenhoitajakoulutuksen opetussuunnitelmissa?

TULOKSET, KYSYMYS 1.

-
- **RÖNTGENHOITAJAN AMMATILLINEN OSAAMINEN JAKAUTUU:**
 1. YLEISEEN TYÖELÄMÄOSAAMISEEN
 2. AMMATTISPESIFISEEN OSAAMISEEN
 - Kaikille terveydenhuoltoalan ammattilaisille yhteinen osaaminen
 - Kaikille röntgenhoitajille yhteinen osaaminen
 - Sädehoidossa työskentelevien röntgenhoitajien osaaminen

<u>AMMATTISPESIFINEN OSAAMINEN</u>		<u>YLEINENTYÖELÄMÄ-OSAAMINEN</u>	
Terveystieteiden ja terveydenhuollon ammattilaisen osaaminen	POTILAAN HOIDON OSAAMINEN	Yleisen ammattilaisen osaaminen	RATKAISUKESKEISYYS
	EETTINEN OSAAMINEN		KOMMUNIKOINTITAITO
	ORGANISAATIO-OSAAMINEN		IHMISTEN JA TEHTÄVIEN JOHTAMINEN
	SÄTEILYSUOJELU-OSAAMINEN		KEHITYSMYÖNTEISYYS
Käytännön osaaminen	TEKNINEN OSAAMINEN		
	LAADUNVARMISTUS OSAAMINEN		
	SÄDEHOIDON TOTEUTUSOSAAMINEN		

TULOKSET, KYSYMYS 1.

1. AMMATTISPESIFINEN OSAAMINEN

- Potilaan hoidon osaaminen
- Eettinen osaaminen
- Organisaatio-osaaminen
- Säteilysuojeluosaaminen
- Tekninen osaaminen
- Laadunvarmistusosaaminen
- Sädehoidon toteutusosaaminen

POTILAAN HOIDON OSAAMINEN

- Potilaslähtöisyys
”otetaan potilaan tilanne ja mielipiteet huomioon”
- Vastuun ottaminen potilaan kokonaisuudesta
”Hoidetaan potilasta, ei vain syöpää”
- Kyky määritellä potilaan tarpeet
”tutustuu sairaskertomukseen etukäteen, potilaan kohtaaminen”
- Riittävät tiedot ja auttamismenetelmien hallinta
”tietoa ja yhteistyötä”

EETTINEN OSAAMINEN

- Tuntee ja noudattaa lakeja, asetuksia, ohjeistuksia
- Vastuu potilasturvallisuudesta ja säteilynkäytöstä
”myöntää omat virheensä ja puuttuu kaverin virheisiin, uskaltaa epäillä”
- Tuntee omat vastuunsa
”ammattillisuus ja sen rajat, mitä voi sanoa, kuinka pitkälle tukemisessa voi mennä”

ORGANISAATIO-OSAAMINEN

- Tiedot sosiaali- ja terveydenhuoltojärjestelmän, oman organisaation ja yksikön toiminnasta
”osaa ohjata potilasta avun piiriin”
- Tuntee potilaan aseman osana järjestelmää
”syöpäpotilaan etuudet”
- Tiedonvälitysoosaaminen
”yhteistyön sujuvuus, tiedottaminen kaikille osapuolille”

SÄTEILYSUOJELUOSAAMINEN

- Tuntee säteilyn käyttöä ohjaavan lainsäädännön ja ohjeistukset ja toimii niiden mukaisesti
”oikeutus, optimointi, yksilönsuoja”
- Tiedot säteilyn ominaisuuksista
- Tiedot säteilysuojelusta
”tarkka asettelu ja hoitokentän kohdistus”
- Turvalliset, ennakoivat työskentelytavat
”varaudutaan pahimpaan”

TEKNINEN OSAAMINEN

- Tuntee käytössä olevien laitteiden, koneiden ja ohjelmistojen toimintaperiaatteet
”ilman tekniikkaa ei ole sädehoitoa”
- Osaa käyttää niitä turvallisesti
”tekniikan kehittyminen ja päivitykset tuovat haasteita, ongelmatilanteissa toimiminen”

LAADUNVARMISTUSOSAAMINEN

- Tekninen laadunvalvonta
”mittaukset ja raportointi fyysikolle”
- Sädehoidon toteutuksen laadunvalvonta
”tarkkuus ja huolellisuus, hoitojen toistettavuus, hälytyskellot”
- Hoitoprosessin laadunvalvonta
”hoitoon pääsy ajallaan, kokonaishoidon toteutuminen, potilaspalautteiden hyödyntäminen, itse- ja vertaisarviointi”

SÄDEHOIDON TOTEUTUSOSAAMINEN

- Tiedot koko sädehoitoprosessista
”suunnitteluvaiheessa huomioitava kokonaisuus”
- Tiedot toimintayksikön sovituista toimintatavoista
”puhutaan samaa kieltä, tieto siirtyy oikein”
- Potilaan asettelutaito
- Tiedot käytettävistä apuvälineistä
- Kuvantamistaito

TULOKSET, KYSYMYS 1.

1. YLEINEN TYÖELÄMÄOSAAMINEN
 - Ratkaisukeskeisyys
 - Kommunikointitaito
 - Ihmisten ja tehtävien johtaminen
 - Kehitysmyönteisyys

RATKAISUKESKEISYYS

- Oman osaamisen arviointi- ja kehittäminen
”koko ajan pitää kehittää itseään, ei saa rutinoitua liikaa”
- Palautteen anto- ja vastaanottokyky
”kun fyysikko katsoo kuvia ja antaa palautetta, pystyy myös itse arvioimaan omaa työtään”
- Ongelmanratkaisutaidot
”luovuus potilaan asettelussa, potilaiden elämäntilanteiden huomiointi”

KOMMUNIKOINTITAITO

- Vuorovaikutustaidot
”Yhteistyö, kokonaisvaltainen hoito”
- Suullinen ja kirjallinen viestintätaito
”osaa puhua potilaan kielellä, hoidon jatkuvuus ja kokonaišhoidon vastuu/kirjaaminen”
- Sähköisen viestinnän taito
- Kuuntelutaito
”keskittyy kuuntelemaan potilasta, lukee rivien välistä”

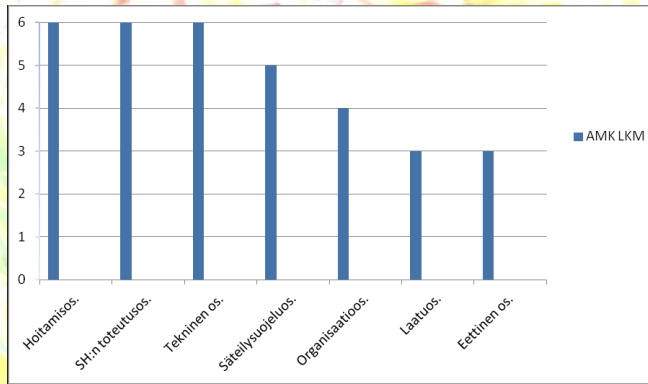
IHMISTEN JA TEHTÄVIEN JOHTAMINEN

- Päätöksentekotaito
”hoitoasento, hoidon kohdistus, hoitotauko?”
- Johtamistaito
”ihmisten ja asioiden ohjaamista ja johtamista, delegointi, opiskelijoiden ohjaus”
- Yhteistyökyky
*”Potilaat usein ’moniongelmaisia’,
Moniammatillinen yhteistyö, Yhteinen tavoite –
potilaan paras”*,

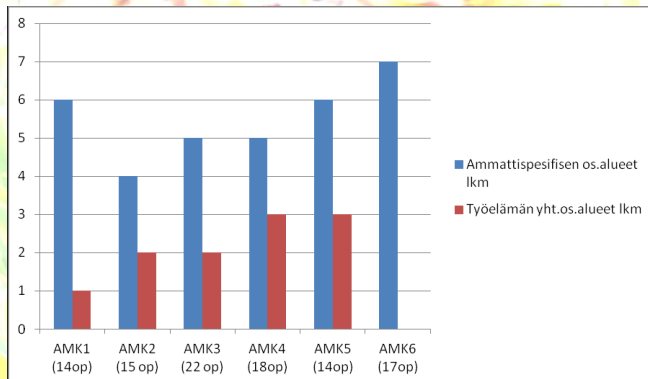
KEHITYSMYÖNTEISYYS

- Kyky nähdä kokonaisuuksia
- Joustava työskentelytapa
”poissaolijan paikkaaminen, ei sijaisia”
- Kehittämisosaaminen
”osastokokouksien hyödyntäminen”
- Kehittämismyönteisyys
*”uusien ideoiden vastaanotto, kehittämisen
tarkoitus?”*
- Näyttöön perustuva toimintatapa

TULOKSET, KYSYMYS 3. (Miten sädehoidossa tarvittava ammatillinen osaaminen näkyy röntgenhoitajakoulutuksen opetussuunnitelmissa?)

TULOKSET, KYSYMYS 3. (Miten sädehoidossa tarvittava ammatillinen osaaminen näkyy röntgenhoitajakoulutuksen opetussuunnitelmissa?)

TULOKSET, KYSYMYS 3. (Miten sädehoidossa tarvittava ammatillinen osaaminen näkyy röntgenhoitajakoulutuksen opetussuunnitelmissa?)

- Enemmän vai syvällisemmin?
- Eroavaisuudet osa AMK profiloitumista?
 - Opintopisteiden määrä
 - Syöväen ennaltaehkäisy
 - Sosiaaliturvajärjestelmä
 - Työyksikön hyvinvointi
 - Yhteistyö yritysten kanssa

POHDINTAA:

- Eettinen osaaminen – miksi niin tärkeä?
- Laadunvarmistus – tietoista vai tiedostamatonta?
- Hoitamisosaaminen; potilaat yhä huonokuntoisempia, suurentunut vastuu kokonaihoidosta, yhdistelmähoitot, ammatillisuus, täydennyskoulutusta?
- Konekuvaus ja hoidon osuvuus, suurentunut vastuu